

Homília na sviatok Zjavenia Pána
Katedrála svätého Martina, Spišská Kapitula (6.1.2026)

Drahí bratia a sestry,

sviatok Zjavenia Pána nás dnes pozýva vstúpiť do príbehu, ktorý je na prvý pohľad veľmi známy, no pri hlbšom čítaní stále prekvapujúci. Je to príbeh o mudrcoch z východu, o hviezde, o ceste, o hľadaní, ale aj o strachu, uzavretosti a rozhodnutí. Je to príbeh, v ktorom sa Boh nezjavuje hlučne, mocensky ani okázalo, ale ticho – ako dieťa – a predsa mení smer dejín aj ľudských životov.

Evanjelium hovorí, že mudrci uvideli hviezdu a vydali sa na cestu. Je zaujímavé, že táto hviezda im nedala hotové odpovede. Neukázala im presnú adresu, nedala im istotu, že ich cesta bude jednoduchá, bezpečná a krátka. Hviezda im dala len toľko svetla, aby sa pohli. A to je často Boží spôsob aj v našom živote. Boh nás nevedie tým, že by nám všetko vopred vysvetlil. Skôr v nás zapáli túžbu, nepokoj, otázku, ktorá nás vyruší z pohodlia. Dá nám svetlo – ale nie tak veľa, aby sme nemuseli veriť.

Mudrci sú v tomto veľmi ľudskí. Sú to hľadajúci ľudia. Nevedia presne, kam idú, ale vedia, že nemôžu zostať tam, kde sú. A Boh ich oslovuje jazykom, ktorému rozumejú. Keďže čítajú hviezdy, Boh použije hviezdu. Ale je dôležité si všimnúť, že hviezda ich nevedie až do cieľa. Privedie ich len po určitý bod. Do Jeruzalema. Tam hviezda akoby zmizla a oni sú odkázaní na niečo iné – na Písmo, na slovo, na svedectvo viery Izraela. Aj to je dôležité posolstvo: znamenia, zážitky, impulzy nás môžu priviesť k Bohu, ale nemôžu ho nahradiť. Kto sa zastaví len pri „hviezde“, nikdy sa s Kristom skutočne nestretne.

Keď mudrci vstúpia do Jeruzalema, stretávajú sa s paradoxom. Herodes je znepokojený. Mesto je nepokojné. Kňazi a znalci Písma presne vedia, kde sa má Mesiáš narodiť – v Betleheme. Majú správnu odpoveď. Majú poznanie. Majú texty. Ale evanjelium nehovorí, že by sa niekto z nich vybral s mudrcmi. Zostávajú stáť.

Tu sa evanjelium dotýka veľmi citlivej a nebezpečnej hranice aj v našom živote. Dá sa totiž poznať Písmo, poznať učenie viery, poznať pravdy – a predsa sa nehýbať. Dá sa vedieť, kde je Betlehem, a nikdy tam neprísť. Dá sa mať vieru „v hlave“, ale nie na ceste. Zjavenie Pána nám dnes kladie otázku: som človek,

ktorý len vie, alebo človek, ktorý hľadá? Som Jeruzalem, ktorý má odpovede, ale zostáva doma, alebo mudrc, ktorý ide ďalej, aj keď nemá všetko isté?

Keď mudrci opustia Jeruzalem a vydajú sa do Betlehema, hviezda sa znovu objaví. Akoby Boh hovoril: keď sa dáte na cestu pravdy, svetlo sa vráti. A keď prídu na miesto, nenájdu palác, nenájdu moc, nenájdu trón. Nájdu dieťa a jeho matku. Nájdu slabosť, chudobu, jednoduchosť. A evanjelium hovorí niečo veľmi silné: padli na zem a klaňali sa mu.

Toto je vrchol príbehu. Mudrci nepochopia Boha rozumom. Oni ho spoznajú v poklone. Uznajú, že pravá moc sa skrýva v láske, ktorá sa dáva, a nie v moci, ktorá ovláda. A v tejto chvíli dávajú dary. Nie preto, že by ich dieťa potrebovalo. Ale preto, že oni potrebujú vyznať, kým pre nich Ježiš je. Zlato – lebo uznávajú kráľa. Kadidlo – lebo vyznávajú Boha. Myrhu – lebo prijímajú jeho ľudskosť, jeho zraniteľnosť, jeho kríž.

A potom prichádza nenápadná, ale rozhodujúca veta: „Inou cestou sa vrátili do svojej krajiny.“ To nie je len geografická poznámka. To je duchovný zákon. Kto sa skutočne stretol s Kristom, nemôže sa vrátiť tou istou cestou. Niečo sa v ňom zmenilo. Možno nie navonok, ale vo vnútri áno. Má iný smer, iné kritériá, iný pohľad na život.

Drahí bratia a sestry, sviatok Zjavenia Pána nám dnes nehovorí len o mudrcoch z dávnej minulosti. Hovorí o nás. O našich hviezdach, ktoré nás vyrušujú. O našich Jeruzalemoch, kde vieme veľa, ale nechce sa nám ísť. O našich Betlehemoch, kde Boh čaká ticho a nenápadne. A kladie nám otázku: vydáš sa na cestu? Nezastavíš sa pri znameniach? Pokľakneš, keď nájdeš?

Prosme dnes o milosť mudrcov. O odvahu vydať sa na cestu, aj keď nemáme všetky odpovede. O pokoru nenechať sa uspokojiť tým, že „vieme“. A o radosť tých, ktorí po hľadaní našli. Lebo Boh sa dá nájsť tým, ktorí ho hľadajú s otvoreným srdcom. Amen.